

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka: Kateřina NEPOVÍMOVÁ

Aprobace: učitelství pro střední školy – základy společenských věd,
ruský jazyk a literatura

Akad. rok: 2014/2015

Název DP: Změny ve školním hodnocení pohledem rodičů

Oponent:

1. Koncepce práce

K. Nepovímová čtenářům představuje diplomovou práci, která sestává z 60 stran přímého textu (s literaturou) a navazující přílohové části. Pokud se podíváme do bibliografického soupisu, pak objevíme 22 literárních zdrojů. Přílohová část doplňuje „hlavní“ text, a to ukázkami dotazníku pro rodiče a učitele, následují příklady pracovních listů – se zaměřením na učební žakovské úlohy a procedury jejich hodnocení. Po formální stránce je text teoreticko-empirický, s větším empirickým záběrem. Autorka obsah textu rozčlenila do 5 zásadních kapitol, které se ještě dále člení na nižší úrovně.

K volbě tématu a jeho společensko-profesní důležitosti. Není novým poznatkem, že pedagogická teorie i praxe neustále hledá, jak pozici žáka a jeho celistvou roli ve vzdělávání reflektovat, hodnotit a charakterizovat. V tomto směru jsme velmi tradiční společností, která je orientována na výkonové složky edukace a nejčastěji se očekávají hodnotící soudky o školní úspěšnosti v podobě známé klasifikace. Mnoho generací učitelů, žáků i rodičů se zabývalo otázkami jak jinak a výstižněji (celistvěji, s větší individuální adresností) popsat a hodnotit žakovské „výkony“, aby hodnocení nebylo jen kvantitativní a zkratkovité.

Práce K. Nepovímové patří k oněm sondám, které hledají na tyto otázky alespoň částečné odpovědi. Z tohoto úhlu pohledu je třeba **ocenit diplomantku za vhodný a profesně potřebný výběr tématu.**

2. Teoretická východiska

Způsob uchopení tématu pohledem dostupné teorie je patrný, když se podíváme do obsahu práce a sledujeme-li měnící se dílčí témata. Autorka se v podstatě zabývala **třemi základními oblastmi: teoriemi školního hodnocení** přičemž základním přístupem byl Maňákův didaktický systém. V této části autorka popisuje vztahy mezi žakovským výkonem (specificky ve školních úlohách), jeho hodnocením – s ohledem na záměry a funkce, které má plnit. Druhou významnější součástí teoretické části „diplomky“ tvoří citované poznatky o *procedurách hodnocení*, coby specifické pedagogické činnosti. Ukazuje se, že jde o náročnou psycho-didaktickou činnost, která je současně diagnostická, analytická, komunikační, motivační i prognostická. Proto také v mnoha ohledech (a to je třetí pilíř teorie) obvyklá *klasifikace* nestačí a je třeba ji komplementárně obohatit o jiné podoby, nejčastěji formou *slovního hodnocení*.

Z mého pohledu je **teoretická část** je vystavěna logicky, obsahově srozumitelně a vychází z konkrétních cílů a záměrů, které autorka v počátku textu definovala. Smyslem recenze není znovu připomínat strukturu recenzovaného textu. Je vhodnější potvrdit, že K. Nepovímová prokázala dovednost **práce s literaturou**, že je s to kompilovat a vytvářet podstatná obsahová shrnutí.

3. Cíle a metodika použitá v empirické části práce

Aplikační část je zaměřena na konkrétní poznání názorů učitelů a rodičů na obě zmiňované podoby hodnocení. Respondentský vzorek tvořilo 22 pedagogů základních škol a 147 rodičů, jejichž děti navštěvují ZŠ, kde učitelé působí.

Domnívám se, že **empirická část** je vystavěna logicky a v očekávané struktuře (cíle a kvalifikované předpoklady, popis respondentského vzorku, charakteristika použitých metod, stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení-včetně funkční vizualizace tabulkami či grafy).

Je nutné dodat, že výzkumným nástrojem byl **nestandardizovaný dotazník** ve dvou variantách: pro rodiče a pro učitele ze zvolených škol.

Diplomová práce v praktické části (od s. 26 až po 48) přinesla **mnoho výzkumných dat** a jejich interpretací a je velmi obtížné je představit jako celek. Přesto je potřebné uvést alespoň některé podstatné poznatky z šetření a komentovat nepsaný „souboj“ mezi klasifikací a hodnocením pohledem respondentů.

Shrnu-li výsledky empirické práce, pak průzkum mimo jiné prokázal, že paradoxně většina z obou respondentských skupin nepovažuje zásadní změny ve školním hodnocení za bezprostředně nutné. S tím souvisí nálezy, že dosavadní praxe ve školním hodnocení „je postačující“, i svědomím, že nevystihuje všechny aspekty žákovy činnosti. Rodiče více věří, že slovní hodnocení může mít větší motivační účinek, než klasifikace. A to je také důvod, proč se objevily návrhy, aby slovní hodnocení provázelo žáky již od primární školy – včetně malotřídek. Jako optimální se ukázala kombinace klasifikace a slovního hodnocení, což sice učitelé často praktikují, nicméně verbální zpětnou vazbu používají neplnohodnotně - spíše jako doplněk tradiční klasifikace.

4. Inspirace - otázky k obhajobě

- Jak by mohla pregraduální učitelské vzdělávání více připravit budoucí pedagogy na rozhodovací procesy – včetně hodnocení v běžné školní praxi?
- V čem se respondentské skupiny nejvíce shodovaly a naopak rozcházely v postojích ke školnímu hodnocení?

Poznámka vedoucího práce: autorka prokázala velkou míru samostatnosti při řešení diplomového úkolu a přesvědčila, že dovede zúročit dovednosti získané předchozím studiem.

5. Závěr - shrnutí

Hodnocená bakalářská práce splňuje nároky na práce tohoto druhu, a proto ji navrhuji

klasifikovat.....(1)

Hradec Králové 20/05/2015

Doc. PhDr. T. Svatoš, Ph.D.,
katedra pedagogiky a psychologie PedF UHK